

якъ движене господарства безъ капіталу накладового и всѣ нашѣ силы повинни сѣмо звернути имено на се. Тутъ ся покаже, о скільки интелігенціи здужае помощи народови. Священники повинни (щобы не входить въ суперечь зъ интересами свои громады, давати поли селанамъ на спѣлки, або выбравши собѣ що наилучшихъ робѣтниківъ пѣдвысшити значно плату за роботу. Самѣ бы не стратили; а могло бы то ся причинити хоть до маленького пѣдвысшени уровня платы въ селѣ. Селане повинни въ тыхъ справахъ розвѣнати спрытъ и запобѣгливость принаймѣнше такую, якъ Мазуры. Отъ вони провѣдують всюду за работою, чи то при живахъ, чи то при желѣзницахъ, чи то при регуляціи рѣкъ, а на нашѣй рѣднѣй земли выдирають хлѣбъ нашимъ людемъ. И нашѣ люде повинни ся лучити въ такі спѣлки робѣтничѣ (артелѣ), и купою провѣдувати за заробкомъ. Ту на своимъ грунтѣ не завадило бы такожь при публичныхъ работахъ упоминуть ся, где належить, о томъ, щобы работы не брали чужѣ, ино тѣ, що за ту землю податокъ платять. А якъ въ своимъ краю работы не знайде ся, тогды треба бы ся кинуть дальше. Въ поблизькихъ мало залюдненихъ краяхъ якъ въ Росіи полудневѣй, Румуніи, Угорщинѣ, дальше въ Босніи платять добре пѣдчасъ живѣ, — тамъ могли бы ватаги нашихъ робѣтниківъ пѣдъ пронодомъ атамана, знающого тамошній языкъ, красній крейцаръ заробити, котрый повиненъ бути ужитый на движене господарства. Тутъ отвирае ся вѣдче поле для дѣлани интелігенціи, провѣдувати за заробки, старати ся о правну опѣку робѣтниківъ идучихъ за границу а не полишати томъ sprawy жидамъ, котрі, якъ знаемо, посередничать въ достарчуваню нашего робѣтника до Румуніи. Свого часу ходили нашѣ народолубивѣ студенти на вандрѣвки межи народѣ;